

TIBETAN

(Maximum Marks : 80)

(Time allowed: Three hours)

(Candidates are allowed additional 15 minutes for only reading the paper.

They must NOT start writing during this time.)

Answer all questions.

The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].

Question 1

Write a short composition in Tibetan on any one of the topics given below:

[20]

- (i) བྱེད་རང་གི་མི་ཚེའི་འདུན་ལམ་ (ambition) བཀའ་ཡིད་སྐྱོར་ལ་
བྱིས།
- (ii) བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ (language) ལྷོད་བའི་ཚེད་ཏུ་བད་སྐྱོད་
པ་ (grammar) བཀའ་འགའ་ལ་ཇི་ཅེས་ཆེ་ཚུ་ལ་སྐྱོར་བྱིས།
- (iii) ལྷོག་ལྷན་ (computer) དང་བྲ་གྲུ་ (internet) བཀའི་ས་ང་ཚོར་
ཕན་བཀོད་ (advantage and disadvantage) ཇི་ཡིད་སྐྱོར་བྱིས།
- (iv) ཚན་རིག་ནི་འགྲོ་བ་མིར་ཕན་ལུས་ (useful) ཆེ་ཡང་། བོད་སྐྱོད་
ལོག་ན་བཀོད་སྐྱོན་ (harmful) ཡང་ཡིད་སྐྱོད་བའི་སྐྱོར་བྱིས།

Question 2

Translate the following passage into English:

[20]

(གཤམ་གསལ་ལེ་ཚན་དེ་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ལ་སྒྲུབ་ཅིག)

ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་གྲུ་བཞི་ཐོག་གཅིག་པ་ (single-storey) དབྱིལ་དུ་དོ་གཅེལ་དང་ཅིག་
 མྲ་ (foundation) ལ་དོ་དང་། ཐོད་ཆར་སོ་པག་ (bricks) གིས་བརྒྱབ་ཡོད། དོ་
 གཅེལ་ (courtyard) དབྱིལ་དུ་དར་ཆེན་རིང་པོ་ཞིག་གྲང་ཡོད། ཁང་པའི་རྒྱབ་ལ་རྟ་
 ར་ (stable) དང་། བ་ར། རྫོ་ཁར་འདོགས་སྤྱི་ཞིག་བཏགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ཁང་
 པའི་ནང་མི་གཞན་དག་གང་ལྷན་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད།
 བ་སྐྱུག་བརྒྱད་དང་། མཚོ་མོ་བདུན་ཡོད། མཚོ་མོ་ཞེས་པ་གཡག་དང་བ་སྐྱུགས་
 འདྲེས་པ་ (hybrid) ལས་འབྲུང་བ་རེད། གཡག་ཅེས་པ་སོ་མིང་དང་། གཡག་མོ་ལ་
 འབྲི་ཟེར། རྫོ་སྐྱུགས་ཀྱི་འོ་མ་སྤྱིད་མ་ (mother) རང་ཉིས་ནས་འཛོ་གནང་མཛད་
 ཅིང་། དོས་ཤོས་པ་རྒྱུ་ཤེས་སྐབས་སོར་པ་འབྱེར་ཉེ་ཙམ་ལགས་འོ་མ་བཞོ་བའི་
 སར་འགོ་ཞིང་། དེར་མཚོ་མོའི་འོ་མ་བཞོས་མ་ཐག་ཆ་པོ་གནང་གི་ཡོད། བྱ་མོ་
 ཡོད་སར་རྫོ་ར་ལེན་པར་གཏོང་གནང་གི་ཡོད་པ་སོགས་དུན་སོས་ཀྱི་འདུག ང་
 ཚོའི་ནང་མི་ནམས་མི་ཆེ་སྤྱེལ་སྒྲངས་རྒྱས་ (livelihood) རྫོས་མེད་པའི་བྱ་འདུག་གིག་
 ཡིན་ནའང་དགའ་པོའི་ངང་ནས་རྫོ་ཁ་ཁིངས་པ་ (contented) ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་དུ་
 ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱུ་ཤོང་མ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ཁོང་གི་བོད་ནང་སྤྱིད་
 (political) དང་། ཚོས་ཀྱི་ (spiritual) དབུ་འབྲིད་ལོ་མང་པོ་གནང་ཞིང་། ཁོང་གི་
 དུས་སྐྱུ་སྒྲུབ་ཡང་བོད་ཅེས་པ་རྒྱར་དུ་རང་བཙོན་ (independent) ཡིན་པ་ཞིག་བཞོས་
 གནང་བ་ལ་ཟེད། མི་དམངས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་གྲང་གནང་བ་རེད།

པའི་ནང་ (18th century) ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་སྤྱོད་བདུན་པས་བཞེངས་བསྐྱུན་
 (built) བཞེང་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་རིམ་པ་གཉིས་གསུམ་ནས་
 སོ་སོའི་བཞུགས་ས་སོ་བྱང་རེ་བཞེངས་བཞེང་མཛད་འདུག་ཅིང་། རོས་ནས་
 གྲང་གཅིག་གསར་རྒྱུ་བྱས། ས་ཡུལ་དེ་དག་ཐོག་མར་འདེམས་མཁན་
 དེས་ (selector) ས་གནས་ལེགས་པོ་ཞིག་གདམས་པ་བཞེང་འདུག་
 རིང་རང་གི་སློབ་སློང་གི་བར་སིང་ལ་མེ་ཏོག་དང་། སྤིང་འབྲས་སྤོང་པོ། བཞན་
 ཡང་སྲ་བ་ (musk deer) དང་། མ་བྱ་སོགས་ཀྱི་གསེབ་ལ་མར་ཚུར་རྒྱགས་ཀྱི་
 ཡོད། རྒྱ་རྒྱུ་མཚེན་ (Pond) ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁར་རྩེད་མོ་རྩེ་སྐབས་ཐེངས་
 གཉིས་ཙམ་ལྷུང་གྲུབས་ (about to fall) བྱུང་སྤོང་། མཚེན་དེའི་ནང་ན་མང་པོ་
 ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ངས་སྣོ་ཟས་སྤྱར་གྱི་ཡོད་སྐབས་དེ་ཚོས་རིང་རང་གི་རོག་སྒྲ་
 (sound of stepping) ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཁར་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད།

(b) Translate the following passage into **Tibetan**: [10]

(གཤམ་གསལ་ལེ་ཚན་དེ་བོད་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར་ཅིག)

The Tibetan Monastery at Bodhgaya belongs to the Mahayana (ཐེག་པ་ཆེན་པོ་)
 Buddhist School. It is one of the biggest monasteries at Bodhgaya (རྡོ་རྗེ་གདན་)
 It was founded by Ven. Ngawang Samten in 1934. The monastery stands
 at a distance of 100 metres away west of the Mahavihara (མཚོད་དྲུག་ཆེན་པོ་)
 Its architectual (བཟོ་བསྐྱུན་) style is very unique as it has been influenced with
 Tantrayana (རྒྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་) Buddhist Art and Paintings. A very big
 Dharmachakra Wheel (མཎི་ཚོས་འཁོར་) is located on the ground floor.

The Mahavihara Stupa (རྗོ་རྗེ་གདན་མཚོན་རྟེན་) , more popularly known as the Bodhgaya Temple, is one of the renowned shrines among the several shrines erected (བཞེངས་པ་) by King Asoka (ཚོས་རྒྱལ་ལྷུ་ངན་མེད་) the Great in the 3rd century B.C. The Bodhgaya Temple is the sole surviving example of what was once an architectural genre (བཟོ་བསྐྱུན་རིག་རྩལ་) . The Temple, the Great Stupa, underwent several renovations (སྐྱུར་བཟོ་) and repairs (ཉམས་བཟོ་) in subsequent periods by a number of devout (དད་གུས་ཅན་) kings, donors of home and abroad. A thorough renovation of the Temple was carried out during 1874 by the deputations (སྐུ་ཚབ་ནམས་) of the Burmese King Mindon Min, with the permission of Government of India and completed in 1884 under the supervision of Sir Alexander Cunningham and Beglar.

Every year the Monlam (སློན་ལམ་) - the World Peace Prayer is organised by different schools (ཚོས་ལུགས་) of Tibetan Buddhism at Bodhgaya, where the Tibetan and himalayan Buddhist devotees from all over the world take part in this Great Monlam gathering.